

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 21/1998 vp

Hallituksen esitys laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varallisuusverolain 34 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä toukokuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 71/1998 vp laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varallisuusverolain 34 §:n muuttamisesta.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ministeri Jouko Skinnari ja lainsäädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Henrik Lilius ja ylimatemaatik-

ko Leena Väänänen, sosiaali- ja terveysministeriö

- apulaisjohtaja Anneli Kukkonen, Verohallitus
- toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys
- johtava lakimies Pekka Hemmo, Työeläkelaitosten Liitto
- toiminnanjohtaja Risto Heiskanen, Vakuutuskassojen Yhdistys
- johtaja Tero Honkavaara, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- varatoimitusjohtaja Pauli K. Mattila, Keskuskauppakamari
- professori Edward Andersson
- professori Heikki Niskakangas
- professori Kari S. Tikka.

HALLITUKSEN ESITYS

Eläkesäätiötä ja Eläkekassaa verotetaan nykyisin tuloksistaan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan. Eläkesäätiön saamat kannatusmaksut, eläkekassan saamat vakuutusmaksut samoin kuin näiden laitosten saamat korot, osingot ja muut tulot ovat veronalaisia elinkeinotuloja. Vastaavasti säätiön tai kassan maksamat eläkkeet ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Verotettavaa tuloa laskettaessa saadaan myös vähentää eläkesäätiön ja eläkekassan va-

rautuminen tulevaisuudessa maksettaviin eläkkeisiin.

Hallitus ehdottaa elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittava eläkesäätiö ja eläkekassa saisivat verotuksessa vähentää uuden varauksen, jonka avulla ne pystyisivät ilman veroseuraamuksia parantamaan vakavaraisuuttaan ja varautumaan sijoitustoiminnan riskiin. Varauksen enimmäismää-

rä vastaisi säätiön tai kassan tilinpäätöksessä lisävuutusvastuuseen tehtävän siirron määrää.

Uusi varaus käsittäisi myös jo aikaisemmin vähennyskelpoiseksi säädetyn työeläkeyhtiön siirron osittamattomaan lisävuutusvastuuseen. Uusi varaus ehdotetaan vähennettäväksi veronalaisista varoista varallisuusverotuksessa. Luottotappiovaraus ehdotetaan samalla poistettavaksi uuteen varaukseen oikeutetuilta eläkelaitoksilta.

Hyödykkeen hankintamenomääritelmaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että verotuksessa

vähennyskelpoiseen hankintamenoön luettaisiin myös kirjanpidossa hankintamenoön luetut koromenot.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muutosta ehdotetaan sovellettavaksi ensimmäisen kerran verovuodelta 1999 toimitettavassa verotuksessa. Uuteen varaukseen liittyviä säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin tietyin edellytyksin jo verovuosilta 1997 ja 1998 toimitettavissa verotuksissa. Hyödykkeen hankintamenon määrittämistä koskevaa säännöstä sovellettaisiin verovuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä.

Valtiovarainvaliokunnan käsitellessä hallituksen esitystä 249/1996 vp eläkesäätiöiden verokysymykset ja ennen kaikkea arvonkorotukseen liittyvä ongelma olivat laajasti esillä. Valiokunta lausui tällöin mietinnössään 2/1997 vp, että eläkesäätiöitä ei ole pidetty elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa tarkoitettuina eläkelaitoksina ja eläkesäätiön kirjanpidossaan tekemiä arvonkorotuksia on kohdeltu eri tavoin kuin muiden eläke- ja vakuutuslaitosten vastaavia eriä. Koska käsiteltävänä olevat lakiehdotukset oli vuoden 1997 alussa tarpeen saattaa voimaan mahdollisimman pian, eläkesäätiöiden verotusta koskevien kysymysten selvittely jäi silloin erikseen tehtäväksi.

Samalla valiokunta edellytti, että hallitus pikaisesti selvittää eläkesäätiöiden verotukseen liittyvät kysymykset siten, että eläkesäätiöiden ja muiden eläke- ja vakuutuslaitosten verotuksellinen asema yhdenmukaistetaan ja että tätä koskevat verolainsäädännön muutokset voidaan saattaa voimaan vuoden 1998 alusta.

Eläkesäätiöiden toimintapääomasäännökset ovat nyttemmin tulleet voimaan. Eduskunnan selvästä kannanotosta huolimatta hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia eläkesäätiön tekemän arvonkorotuksen verotukseen. Arvonkorotuksen verotuksen muutos on vakuutuslaitosten kilpailuneutraliteetin toteutumisen kannalta erittäin tärkeä ja muutenkin koko eläkesäätiötoiminnalle keskeinen asia.

Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan kirjanpidossa tuloksi luettujen realisoitumattomien arvonkorotusten veronalaisuutta koskeva selvitys on tekeillä valtiovarainministeriössä. Kysymys koskee paitsi eläkesäätiöitä myös muita eläkelaitoksia, vakuutusyhtiöitä ja luottolaitoksia. Neutraalin verotuksen näkökulmasta ongelmana on eri laitosten tilinpäätöskäytäntöjen erilaisuus. Nyt esillä olevassa hallituksen esityksessä ei käsitellä omaisuuden arvostamiseen liittyviä verokysymyksiä. Niitä koskevat lainsäädännön muutostarpeet selvitetään valtiovarainministeriön ilmoituksen mukaan erikseen.

Valiokunnan mielestä eläkesäätiöiden ja vakuutusyhtiöiden verotuksen yhdenmukaistamista koskevat esitykset tulee antaa eduskunnalle erillisinä jo alkusyksystä 1998.

Valiokunta *ehdottaa* asiaa koskevan *lausuman hyväksymistä (valiokunnan lausumaehdotus)*.

Päätösehdotus

Valtiovarainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina ja

että hyväksytään asiaa koskeva lausumaehdotus (valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eri eläkelaitosten verotusta koskevien epäyhtenmukaisuuksien poistamista tarkoittavan esityksen eläkesäätiöiden verotusta koskevien säännösten tarkistamiseksi viimeistään alkusyksystä 1998.

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Ulla Anttila /vihr
Bjarne Kallis /skl
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok

Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
Jorma Vokkolainen /vas
vjäs. Ulla Juurola /sd
Lauri Metsämäki /sd
Matti Saarinen /sd
Irja Tulonen /kok
Kari Uotila /vas.

